Ն. 5019 — 1882 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՇՈՒՐԱՍ — 23 ԻՒՆԻՍԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13 ՇՈՒՐԱՍ — Ն. 5049

ԳԻՆԵՄԹԱՐ
Իսթանպոլ իչին սէնէվի մէճիտ 10
Ալթը այ » » 5
Իւչ » » » 2½
—
Թաշրալար իչին մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » » 5
Բօսթա իւճրէթի պիրէ այլա տիր։

20 ՓԱՐԱ.

Մասիսի Աֆթեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

ԻՍԼԱՆԱԹ
Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 12
Իքինճի » » » »
Իչունճու » » » 1 »
Իչան սքրասընա գօնուլմաման իլանաթ ու ինթարաթըն սաթը 3 ղր
—
Իսթանպոլտա, Գալաթատ Բէնչէնպիհ պաղարընտա Ն. 41 իրսի խանընտա

20 ՓԱՐԱ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՎԱՆԱՅ ԹԷՄԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԵՐԹԱՐԱՆ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԻԹԻԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

1249 ԶԻԼԳԱՏԷ 30.

ԻՍԹՈՒՐ

(Թէլէկրաֆ, վէ սայիր տախիլիյէ հավատիալէրի իչին սօն սահիֆէյէ միւբաճաաթ օլունա)։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն եինէ Մայր եկեղեցիսէ, վէ եինէ դռնփակ օլուր հալտէ, Ընդհանուր ժողով թէճէմմիւ իթտի, վէ սաաթ անճագ պէշ բատաէլէրինտէ, Տէր Պողոսեան Դեր. Գրիգորիս սրբազանընախագահլիքը վէ տօղթօրթիրեաքեան էֆէնտիսին ատենապետլիկի իլէ, մէճլիս քիւշատ օլունտու, վէ վագթին միւսաատէսի պուլունմատըղընտան, էվրագճա մուամէլէ թէէխիր իլէ, հէման թէղէքքիւրէ պաշլանըլմասընա գարար վիրիլի, վէ էվվէլ էմիրսէ, Դեր. Վէքիլ Հայր սուրբ Թարաֆընտան թագտիմ գելընմէշ օլան պիր մալիւմաթ լայիհասը օգունտու, վէ ումում երեսփոխանլար թարաֆընտան օլ պապատ թէշէքքիւրլէր իղհար գելընը. մէղքիւր լայիհասա շիմտիյէ զատար, բաթրիգ մէսէլէսի հագդընտա, Դեր. Սիմէոն սրբազան իլէ պիրլիքտէ վէ եուխատ եալընըզ օլարագ, ճէմատէթ բաշա հազրէթլէրինէ կիտիպ կէտիքլէրինտէ ալմըշ օլուղլարը ճէմապլարընը խիւլասասը, եանի, մէղքիւր իսթիֆա հագդընտա, պիղիմ թարաֆըմըզտան, եանի միլլէթ թարաֆընտան, էօյլէ լսոթիզլի լագրբրելարտան վաղ կէչիպ տէ, աչրդտան աչրդա վէ տօս տօղրու միւրաաբմըզընը նէ օլուղու պիլիտիրիյէտիքճէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան գաթի վէ աչրդ պիր ճէմապ այրնամատաճաղը, հէր նէ գատար ֆէհմ օլունմազտա իսի իսէտէ, վէքիլ հայր սուրբա, օղ խուսուսա տայիր քէնտի շախսի կէօրիշիւ վէ հիսսիտիշի սիւալ օլունարագ, այրնան ճէմապ տախի մէղքիւր ֆիքրի քեամիլէն թատիպ իլլէր սուրէթտէ պուլունտուղունտան, մէճլիսէն պաղբար տահա ղիեատէ ուեանմըշլար, վէ Պապը ալիտէն պիր սօն ճէմապ տահա կիտիրիպ տէ ալընմազլրդ վահի էֆքեարընը թէպտիլ իլէ, տիկէր էֆքեար, եանի արթրդ մէղքիւր իսթիֆանընը գապուլ օլունմասը էֆքեարը թարաֆընը թութմուշլար տըր։

Ճիղվիթ զաղէթասընտա, կէչէն կիւնլէր, կիւեա ատէմի գուրէթինտէն նաշի, գեր. վէքիլ հայր սուրբ, Պապը Ալիեէ կիտիպտէ, իսթիֆա մէսէլէսի հագդընտա լաեբզը պիր ճէմապ կէթիրէմէեօր կիպի պիր պէտղէպանլրդ իտիմիշ օլտուղունտան, վէ կէչէն մէճլիսէ տէ մէղքիւր պէտղէպանլրդա գարշը միւսամիլէյհ բրօթէսթօնիմիշ պուլունտուղունտան, պու տէֆա, մէղքիւր իղահամ լայիհասը հագդընտա իղհար օլունան թէշէքքիւր իլէ պէրապէր, մէղքիւր զաղէթանընն պէտղէպանլրդը տախի թագպիհ իտիլիպ, վէ էօյլէ միֆսիտիքլէրէ ասլա էհէմմիյէթի վիրիլմէյիպ, մէճլիսին վէ միլլէթին, քէնտիլէրտէն մէճլիսսն վէ միլլէթ, թշէքքիւր պուլունտուղու, միամիլէյհէ թագտիր իտիմիշ տիր։

Պիր զաշ կիւն էվվէլտէն պէրու, մութլադ սուրէթտէ, պիր սահա Պապը Ալիեէ միւրաճաաթ օլունմասընը իստատա իթմէքտէ պուլունան երեսփոխանլարընն բէք զայրէթլիլէրի մարիֆէթիյլէ, տիշարտա, պաղը երեսփոխանլարտան իմզա թօքանըլմըշը իշիտիրմէքտէ իսի։ Պունլար երիկիրմի տէօրթ քիշիտէն իմզա ատպիրմիշ օլտուղլարընտան, վէ թէէսսիր հուսուսլի նիյէթիյլէ մէճլիսէ թագտիմ իթմիշ պուլունտուղլարընտան, մէղքիւր մահկէր տախի օղունտու։

Պատէհու, կէչէն մէճլիստէն զալմըշ օյան միւճատէլթա տէտամ օլունտու. բիմիսի մէղքիւր իսթիֆանընն արթրդ հէման գապուլինի իստատա իտիպ, վէ պաղրլար տախի պիր սօն ճէմապա տահա պէքլէնիլմէսինի իստատա իլլէտիրէր։

Պիրտէ պու արատա Մինաս Զէրադ էֆէնտի սէօզ ալարագ տեատա գայդը, ուզուն պիր ճառ օգումատա պաշլատը, էօյլէ պիր նութգ քի պիր ատէմ եա չօճուգ օլմալը վէ եա տա պուտապա, չինքի հիչ պիր քեամիլ ատամընն գապուլ իտէճէկի շէյ տէկիլ իսի, էրմէնիճէ լուղէթին ասըլ մանէասը յալա գղոյան օլտուղտան պաշգա, հէր թարաֆատա թաշլար հագադրէթլէր վէ մուզիրը ֆիքր ու լուղէթլէր պուլունմազտա իսի։

Մէճլիսատ պաղբլար վէ ալել խուսուս պիղ, պիր գաշ շէյլէրինէ գարշը ճէրհ սէտալարը գալտրրարգ, վէ հէլէ պիղ, ապա օգունմամասընա չալրշարգ իսէ տէ, կէրէք քէնտի թարաֆիկիլէրի վէ կէրէք սայիրլէր, թա սօնունա գատար օգունուպ անլաշրլմասընը իստատա վէ մէրագ իլլէտիրլէրինտէն, սօնունա գատար օգուտու։ Էօյլէ պիր չօճուգճա Նութգոն օրատտա օգունմասընա գարշը տաենապետ էֆէնտի թարաֆընտան միւսատէտ օլունմասը, մուճիպի թէաճճիւպիմիզ օլմուշ իսէտէ, պիրտէ սօնրատան, անլատրգ քի, Զէրադ էֆէնտի, մէճլիստէն էվվէլ, պէս պէլլի, խայլին խէմիլի օլուր ֆէհմասընճա, քէնտի նութգունուն, օրատտա օգունմասընա գարշը կէլէնլէր օլաճաղընը հիսս իյլէտիկինտէն, կիտիպ գանաքրարագ ըէյնի թահսիլ իթմիշ իմիշ։

Մէղքիւր նութգատա, Ներսէս սրբազանտան պաշդա բահիպ էֆէնտիլէր հագդընտա վէ ումում սուրէթտէ նուազ աբէանաստ են տէնիլմիշ տիր քի, պու մէրթէպէ թէրպիլեէ է.քսիքլիկի, համալլար իչին պիլլէ, էօյլէ պիր մէճլիս, վէ օր գատար հէր տէրէճէտէն օլան բուհանի բէտէրլէրին քէնտի հուզուրլարընտա ճայիզ սաեբլամազ։

Մէղքիւր նութգատա, պու կիւն տէվլէթին վէ միլլէթին թանըմագատա օլտուղու Կիլիկիա կաթողիկոսու հազրէթլէրի ալէյհինտէ պիր չօղ հագարէթլէր եազըլմըշ իսէ։

Վէ պիր հալտէ շու տուր քի, Զէրադ էֆէնտի, զանն իտէրսինքի, մէքթէպտէ չօճուգլարա տէրս վիրիեօր գիպի, օրատա քի բուհան թագըմլարընը տախի պիր հալտէ թուխարագ, պոբաներ, տիեէրէք պաշլատըլընտան վէ տէվամ իյլէտիլինսէն, չօղլար պաղրբշրպ թայեիպ իյլէմիշլէր տիր։

Պու շէօհրէթլու Նութգունտա Զէրադ էֆէնտի, պիր չօղ հավայի լագըրարտան սոնրա,

Կէօրմեեէյմ ալ կէնէ՝ վէ էբրըլբէ ալ էլէմէթ, Ներսէս սրբազան կէլ պէր ղանը էսրիֆսընը էապուլ էլ էն էալմ Ռուհմուղ ալանը...»

տէմիշ վէ պիթիրիպ էրլինէ օ. թուրմուշ տուր։

Մէղքիւր նութգուն եալընըզ միւնասէբիճաթը թօհաֆ վէ չայեանը հէմ խանտէ վէ հէմ օտէ թէէսսիֆ օլմաեըպ, իլլա իմզասընտա պիլէ կիւլճէճէք պիր հալ կէօրիւլմիշ տիր, չէօյլէքի, պիղտէ երեսփոխանլար, վագատ, այրը այրը մահէլլ խամինէ ինթիբատ իտիլիրլէր իսէ տէ, օթուզ էվվի պիր Իսթինեա քէօյու իլէ, զօճա պիր Յամանթիա վէ եախատ Իւսկիւտար էհալիսինին երեսփոխանը պէյնինտէ հիչ պիր ֆարգ եօղ տուր, 11 դուրա իլէ ինթիխապ իտիլէնտէ պիր տիր, 11 պին դուրա իլէ ինթիխապ իտիլէնտէ միւսաամի տիր։

Զէրադ էֆէնտի, զանն իտէրսինքի, տայիմա խէեալաթ պուլունթլրը իւսթիւնտէ, եիւքսէքտէ եաշամազլրդ արզուսունտա պուլունտուղունտան, քէնտու քէնտուտէ, իմզատա պիլէ պիր չէրէֆ պիր ազամէթ, վէ պիր կէօսթէրիշ արզուսունտա պուլունտուղունտան, վէ, երեսփոխան Զէրադ Մինաս տիմէքլի իդթիֆա իտէմէտիկինտէն, ալթընտա, սաեիր տէֆալար կիպի, պիր տէ Ադանայի լուղէթինի իլավէ իթտիքտէն պաշգա, Կիլիկիոյ լուղէթինի տախի իլավէ իլլէմիշ տիր քի, պաղբար պունու օգուտուղունտա կիւլիւշտիւլլէրինտէ, ճէվապ օրարագ, Նէ՞ կիւլիւեօրսունուզ, Կիլիկիա զըթասընտա, Ադանատան պաշգա երեսփոխանը պուլունան մահէլլ եօղ տուր, վէ տիմէք տիր քի պէնիմտէ քէնտիմի, թէքմիլ Կիլիկիա երեսփոխանը ատա իթմէքլիկէ հագդմ վար տըր տիմէք իսթէմիշ տիր։

Հէր նէ հալ իսէ, ումարըզ քի Ալլահ պէօյլէ իլլէթլէրի, Երեսփոխանլարա չօղ չէքտիրմէզ։

Ղարիպ եէրի շուրասը տըր քի, Հայկական մէսէլէ վաղթիտէ, վէ մեծ աղալրդ տէվրինտէ, Ներսէս սրբազան մէրդում Զէրադ էֆէնտիյէ քարտուղար իսմի միրէրէք, իլքի տէֆա էմրօպատա, վէ իչ եիւղ տէֆա տախի սէֆարէթխանէլերէ կէօնտէրմիշտիր, ատապա հէր կիթտիկի եէրլէրատ տէ, պու եօլատա լագըրարլար իտիպ, վէ պու՞ եօլատա նութգլար մը օգումուշտուր, եօղատա օլ վագթթ մէրգումուն իւզերինէ պաշգա պիր բուհ ինէրէք տէյլիչիլմէքտէ՞ մի պուլունմուշ՞ տուր։

Վա՛յ քեզ քաղաք, զի թագաւորդ մանուկ է։

Վա՛յ պիղիմ պաշբմըզա քի, Զէրադ էֆէնտի կիպի պիր տէլիդանը, պիղիմ սէատէթի հալիմիդէ պիր բէհկէր վէ պիր թէրճիւման օլաճագ իմիշ. եօղ, ասողրուսու, Ներսէս Սրբազան բէք իյի արաեբպ պուլմուշ տուր, հալիյէ Ընդհանուր ժողովումուզտա, պիւրիւք բշբզլար վէ պիւրիւք բօլիթիգա վէ տիպլոմասի տէրսլէրի ալաճագ տըր։

Հէր նէ հալ իսէ, մէճլիստէ միւճատէլէեէ խիթամ վիրիլէրէք, եալընըզ ոչ վէ եախատ ուլիլէ, իսթիֆանընն գապուլինէ վէ գապուլինին զըտաքնա, կիպլի գուրա իլէ բէյ վիրիլմէսինէ գարար վիրիլմիշ, մէղքիւր գարար իճրա իտիմիշ, վէ հէր նէ գատար մէճլիսին իլք վագթինտէ 65 վէչի հազը պուլունմուշ իսէ տէ, սօնրատան պագբլար կիթմիշ օլտուղլարընտան, վէ իչ քիշի տէ հիչ գուրա վիրմէք իսթէմէտիկինտէն, 48 քիշի գուրա վիրմիշ, վէ պու 48 գուրատան 39 ու ոչ վէ 9 ուտա ուչ օլտուղունտան, է.քսէրիյէթի տրա իլէ, ագըպէթքեար մէղքիւր իսթիֆա գապուլ օլունմուշ տուր։

Պունտան էվվէլ, Դեր. Մկրեան Տէր Յովհաննէս Հայր տախի սէօզ ալարագ, պիր սօն ճէվապ ալընմազ իւզրէ, պիր քէրրէ տահա Պապը Ալիեէ միւրաճաաթ իտիմէսի էլղէմիյէթինէ տայիր պիր նութգ օգումուշ իսէ տէ, պիր ֆայիտէյի մուճիպ օլամամըշ տըր։

Պատէհու, պիր գաշ երեսփոխան թարաֆընտան, Ներսէս սրբազան հագդընտա պիր թէշէքքիւր թագտիմ թէքլիֆ օլունմուշ, վէ կէրչի պիր գաշ երեսփոխան էֆէնտիլէր գարշը կէլէրէք, էվվէլա քէնտի ամէլ ու հարէքէթլէրի թէֆթիշ վէ թահկիգ օլունտուղտան սոնրա, իճապը իճրասընա պագբլմազլրդ իստատասընտա պուլունմուշլար իսէ տէ, է.քսէրիյէթ թէշէքքիւր իտիմէ ելիք թարաֆընտա պուլունտուղունտան, պիղ հէր նէ գատար սօնունա գատար օրատա պուլունմամըշ իսէ տէ, տեղատան գալդելարագ, շու ատիտէ.քի սուրէթտէ պիր թէշէքքիւր օգունմուշ, վէ պէօյլէլիքլէ մէճլիսէ խիթամ վիրիլմիշ տիր քի, կէլէճէք հաֆթա եինէ թէճէմմիւ իտէճէք տիր։

Իշթէ մէղքիւր թէշէքքիւրիւն սուրէթի,

«Ազգային ժողովս գնահատելով «Տ. Ներսէս պատրիարքին առ «Ազգն և առ երկիրն (*) մատուցած ծառայութիւնները, նորա «հրաժարականը յաւօք սրտի ընդ«դունած պահուն պարտականու«թիւն կը համարի նաեւ ջերմագին «շնորհակալիք յայտնել նոցին Սրբ«բազնութեան՝ յոանկարգ։»

Տիմամ իղթիղա իտէն չէյ, մէճլիսին դիւանպարը թարաֆընտան, պու իճրա խուսուսու, բէսմէն վէքիլ հայր սուրբա թէպլիղ դելընճագ, վէ միւսամիլէյհ տախի, օղ պապատ եազըլճաղ օրան պիր գբիա թագրիրի, կէօթիւրիւպ Պապը Ալիեէ թագտիմ իտէճէք, վէ էմսալի միսիլու, լազըմ կէլէն պույրուրուլի ալի, Բաթրիգխանէեէ պիր գաշ կիւնէ գատար, էկէր իրսալէ հիմմէթ պույրուլուր իսէ, նիղամէն պիր Տեղապահ թայեինինէ միւսարաթի օլունաճագ տըր։

Պիր իքի զաղէթանընն, շիմտիտէն, Դեր. Խորէն սրբազանը գանտիտա իլլէտիքլէրի կէօրիւլմէքտէ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Պաշ Վէքիլ բաշա հազրէթլէրի, տիւնքի կիւն մագամը ալիէրինէ կէլմէմիշլէր տիր։

Իշիտիրտիկինէ կէօրէ, խավասը վիքէլայի ֆիխամ հազարաթընտան միւրէքքէպ, Մապէյնի Հիւսէյն էֆէնտի, Նէրսէս սրբազան, Գալաթատ Պէրէքէթզատէ մահէլլէսինտէ Նուրի պէյին խանէսինին պաղէսինտէ ատարը աթիգա շիպհէսիրլէ, էշտիրիյմէկէ պաշլանըլըրընտան, ատարը մէղքիւրէտէն պիր թագըմ շէյ չէգարըմըշ տըր։

—

մաեունտա պիր մէճլիս ադտ օլունմուշ տուր։

—

Տիւն Վարնատան Տէրխատատէթէ վիրուտա իտէն Ամսթրիա բօսթա վաբօրու իլէ, եավէրանը հազրէթի Եէհրիւարիտէն, վէ ատա.քիրի պահրիյէտ միրալայլարընտան Հազդը պէյ Ամէրիգատան Տէրխատատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—

Բում բաթրիղի Եօվաքիմ էֆէնտի, սալը կիւնի, Պաշ Վէքիլ, վէ Թարիճիյէ նազրը բաշարար հազարաթընն գօնագլարընա պիլ ատիմէ, վիղիմա վերմիշ տիր։

—

Բանկալթիտէ ինչա իթտիրտիկի պիր Դամթօլիք քիլիսէսինտէն տօլայը, Պէյօղլուտա պուլունան Դամթօլիքլէրտէն պիր չօղ քիմսէ, պիր թէշէքքիւրնամէ թանդիմիյլէ, Բաբա հազրէթլէրինն Տէրխատատէթ վէքիլի մանսէնեէօր Վանուէթլիսէ թագտիմ իթմիշլէր տիր. պու մէքթէպէ գապուլ օլունճագ շակիրտանտան իւճրէթ ալընմասաճագ իմիշ։

—

Էմիրի ճէտիտ Ամֆ իւլ Բէֆիդ բաշա հազրէթլէրի իլէ, պաղբ սաեիր զէվաթը քիրամը համիլէն ճուսմաա իրթէսի կիւնիւ. Տէրխատատէթ լիմանընտան հարէքէթ իթմիշ օյան Իզզէտտին վաբօրու Հիւսամեունու, Սիսամ աչբդլարընտա սագաթլանարագ, ճէզիրէի մէղքիւրէ լիմանընա իլթիճա իթմիշ, վէ պու խապէր հիւքիւմէթի Սէնիյէսէ աղա իտէր իթմէզ, Լօյա գումրանեասը վաբօրլարընտան պիրի քիրալանըպ, Սիսամ լիմանընա իրսալ օլունմուշ պուլունտուղունա Լա Թիւրքի եաղբեօր։

Վագըթ զաղէթասը իսէ, Կիրիտէ կէօթիրմէք իւզրէ բէք չօգ շէյ; եիւքլենմիշ օյան Պապէլ նամ վաբօրուն, սէրուենինէ.քի էշեանընն պիւեիւք գըմբ իմրաճ օլունարագ, սալը կիւնիւ ալոշամը սահաթ պիր պուչուգտա Սիսամա միթէվէճճիհէն իզամ օլունմուշ օլտուղունու, վէ միշարիլէյհիմա հազարաթընն մէղքիւր վաբօր իլէ ազիմէթլէրի մուգաբրեր պուլունտուղունու խապէր վերիեօր։

—

Եունան գօնսօլոսանէսի իլէ կանչէլէրեասընն եագընտա Պէյ օղլունտա Սբօրթ–Բուայեալ նամ Գըլիւպիւն պուլունտուղու խանէեէ նագլ օլունաճաղը մէսմու տուր։

—

Ֆիլէմէնկ սէֆարէթի Սէնիյէսի պաշ թէրճէմանը Մ. Բիւլ տիւնքի կիւն Տէրխատատէթէ կէլմիշ տիր։

—

Եունան թասհիհի հուտուտունճա միւնազիի ֆիյհ օյան նօգթալարընն տէվր ու թէսլիմինտէ պուլունմազ իւզրէ, Տէվլէթի Ալիեէ թարաֆընտան էլ.քեանը հարպ տայիրէսինտէն թայեին գըլընան գօմիսէր Բայիֆ վէ Հիւանիւ պէյլէր պու կիւնքի բօսթա իլէ հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

—

Գալաթատա Պէրէքէթզատէ մահէլլէսինտէ Նուրի պէյին խանէսինին պաղէսինտէ ատարը աթիգա շիպհէսիրլէ, էշտիրիյմէկէ պաշլանըլըրընտան, ատարը մէղքիւրէտէն պիր թագըմ շէյ չէգարըմըշ տըր։

—

(*) Թէաճճիւպ օլունուր քի, մէղքիւր թէշէքքիւր բէշէթասը ֆօրմիւլինտէ Երկիր տէնիլտիկի վագըթտա, Երկիր+ տախի աէնիլմէմիշ տիր. պէտպէլի անը տա պաշգա պիր բաթրիգ իչին սաղլամըշ օլմալը տըրլար։

Տիւնքի կիւն Թրապզոն բօսթա-սընը իճրա իթմէք իւղրէ հարէքէթ իլլէեն Շէրէֆ Բէսան վարօրու Հիւմաեունու իլէ, ասաքիրի պահ-բիյեէ նէֆերաթքնան պիր միգ-տար խասխէկեան, սիրա իլլէմք իւղրէ, մէվէքէթլէրինէ իեատէ գը-լընմաշար տըր։

—

Ցիւվէրի միթէհապպէ սէֆա-բէթլէրի պաշ թէրճէմանլարը, տիւն Պապը Այիեէ կէլէրէք, խարիճիյեէ նազըրը Սաեիտ բաշա, վէ միւսթէ-շարը Արթին էֆէնտի հազարաթը իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

ՊՕՂԱԶ-ԻԶԻ ԳԱԵԸԳ ԵԱՐԸԵԼԱՐԸ

Պիւեիւքտէրէ իլէ Թարապիա-տա վուգու պուլաճաղընը էվվէլճէ խապէր վէրտիկիմիզ գաեըգ եա-ՐԸՀԸ էվվէլքի կիւն իճրա խտիլիպ, բէք չօգ էհալի հազըր պուլուն-մուշ տուր։ Թարապիատան պաշ-լաեարագ Պիւյիւքտէրէ լիմանընա վէ բիացասը էօնիւնէ գատար, պէ-րայի թէմաշա կէրէք ատարարտան վէ պօղազ իշինին աշաղըքի գը-սընտան, վէ կէրէք պիննէֆս Թա-րապիա վէ Պիւյիւքտէրէտէն գա-ԵԸԳԼԱՐԱ, սանտալլարա, վէ ու-ֆագ վէ պիյիւք թէնէղզիւհ վա-բօրլարընա բաքիպէն, կէլմիշ օլան սէյիրճիլէրին պինմիշ օլուգլա-ըը սէֆաեին տօյմուշ օլուպ, հաթ-թա պիր արա պունլարըն քէսրէթի, եարըշարըն սուրէթի մաթլուպէտ իճրա օլունապիլմէսինէ մանի օլա-ճաղընտան գօրգուլմուշ իսէ տէ, գիյնէթին թանզիմ ու իտարէսինէ մէմուր օլան գարատան Մ. Դօգ իլէ Մ. Նիզօյսօնուն զայրէթլէրի սայ-սինտէ, հէր շէյ մունթազամ սու-րէթտէ իճրա խտիլմիշ տիր։ Ցէնիզ-տէքի ղալէպէլիք էմսալի բէք աղ տէֆալէր վուգու պուլմուշ տէնի-լէճէք տէրէճէտէ քիւլիյեթլի օլ-տուղու հալտէ, բիացալարըն իւս-թիունէն, վէ սէֆարէթլէր իլէ, օլ թարաֆլարտա պուլունան խա-նէլէրին պալգօնլարընտան վէ եա-գընտա պուլունան թէֆէլէրէն տախի պիր չօգ էհալինին եա-ԸԸԶԼԱՐԸ սէյր ու թէմաշա իթտի-լէրի մուշահէտէ օլունմուշ տուր։

Միւսասպագաեա չԸղան սէֆա-եին Մէզաբ-Պուրնունատան պաշա-ԵՐՊ, Թէլլի գալէ նամ ֆէնէր սէ-ֆինէսինին էօնիւնատէն կէչէրէք, նէնիքէօյ գատար կիթմիշլէր տիր։ սոն նօղթա Իթալիա սէֆարէթխա-նէսինին էօնիւ օլուպ, օրատա լէն-կէրէնատաղ օրմուշ պուլունան Հուդ նամ սէֆինէտէ, Հօղարթ բաշա հազրէթլէրի իլէ, Անթիլօր նամ Ինկիլիզ վարօրունուն գօմանտանը գարատան Ժօլիֆ հարիմիք մէմու-ՐԻՅԵԹԻՆԻ Իյֆա իթմէքտէ խտի-լէր։ Իլք հարէքէթ նիշանընք իսէ, Ավթրիա վէ Ամանիա սէֆարէթ-լէրի մայեթ վարօրլարը գարատան-լարը իլէ Մ. Մաղսիմօֆ վիրմէքտէ խտիլէր։

Իլք միւսասպագաեա տէօրթ սէ-ֆարէթլէր, եանի Իրան, Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա, վէ Եունան սէֆարէթ-խանէլէրի գաեըգլարը իչթիրաք իթմիշլէր, վէ էվվէլլէրի էն իլէրի կէչէն Ֆրանսա սէֆարէթխանէսի գաեըգը օլուպ, Իրան սէֆարէթ-խանէսի գաեըգընին տախի զայէթ սիրաթլա եօլ քէսմէքտէ օլուս-ղու կէօրիւրմիշ իսէ տէ, Ինկիլ-թէրրա սէֆարէթխանէսի գաեըգը պունլարըն հէվալինի կէչիպ, մա-հէլի մազսուսա էն էվվէլ օ վա-սըլ օլմուշ, վէ պինապէրին եարըշը օ գազանմըշ տըր։ Օ պիր գաեըգ-լար իսէ, շու սըրա իլէ մուվասէլէթ իթմիշլէր տիր. Իրան սէֆարէթխա-նէսի գաեըգը 2 ինճի, Ֆրանսա սէ-ֆարէթխանէսի գաեըգը 3 ինճիւ, վէ Եունան սէֆարէթխանէսի գա-եըգը 4 ինճիւ։

Իրինճի միւսասպագա օլան քիւ-ըէք չէքմէք մէրագլարը եարըշը-նատա իւչ միլլէթ, եանի Ինկիլիգ-լէր, Ամանլար, վէ Իթալիանլար իչթիրաք իթմիշլէր, վէ էն էվվէլ մուվասէլէթ նօղթասընա եէթիշէն-լէր Ինկիլիզլէր օրմուշլար տըր։

Հարպ սէֆաեինինին ԻՐԸԸԸ սան-տալարը եարըշընը, Իթալիա վա-բօրու սանտալը գազանմըշ տըր։

Էհլի մէրագ թարաֆընտան իճրա օլունան եէլքէնլի ԻՐԸԸԸ վէ եօ սանտալարը եարըշընատա, ալթը սանտալ պուլունմուշ օլուպ, պուն-լարըն պիրիսինէ տէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի լօրա Ցիւֆէրինին բաքիպ օլուսուղու կէօրիւլմիշ տիր. միւ-սասպագաեը ԳԼԷՈ նամ սանտալ գազանմըշ տըր։

Իւչ չիֆթէ գաեըգ եարըշընատա Պէլճիգա սէֆարէթի մէմուրինին-տէն Մ. վան Պօսշուն գաեըգը էն էվվէլ մուվասէլէթ նօղթասընա վիւրուտ իթմիշ տիր։

Հարպ սէֆաեինի եէլքէնլի պիւ-եիւք սանտալարը միւսասպագասըն-տա, պիրինճի միւքեաֆաթ Ինկի-լիզլէր, վէ իքինճի միւքեաֆաթ Ֆրանսըզլար թարաֆընտան գազա-նըլմըշ տըր։

Պուլնատան սօնրաքի միւսասպագա-տա, Մ. Պալթաճը պիրինճի օլմուշ տուր։

Իքի չիֆթէ գաեըգ եարըշընատա Մ. Սանթօրինին գաեըգը բագըպ-լերինէ զալէպէ չալմըշ տըր։

Պատէհու ճան գուրթարան սան-տալարը թարաֆընտան միւսասպա-գաեա ՀԸՂԸԼԸՊ, միւքեաֆաթը գարատան Փալմերին գաեըգլարըն-տան պիրի գազանմըշ տըր, մէգ-քիւր սանտալար պիր թագըմտա, թէճրիպէլէր վէ մանօվրալար իճ-իրա խտիպ, գազաեա օղրանան սէ-ֆաեինի գուրթարմագ խուսուսուն-տաքի մէհարէթլէրիյլէ հէր քէսին թէհայեիրինիւ ճէլպ ու տավէթ իթմիշլէր տիր։

Պուլնատան սօնրա տա Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինին էօնիւնատէ տէ-նիզ իչինատէ տիքիմիշ օլան ուղուն վէ եաղը պիր տիրէկին իւղէրինէ չԸգապիմէք իչին պիր չօգ տէլի-գանլար չալըշմըգտան սօնրա, նի-հաեէթ պիր Բում չօճուղու տիրէ-կին եօգարըսընա վասըլ օլարագ, օրաեա գօնուլմուշ օլան սէրէթի ա-ՀԸԳ, իչինատէ պուլունան ուֆագ պիր սաղ տօնուղու տէնիղէ տիւ-շիրմիշ, վէ քէնտիսի տէ հէվման ատթըԸԳ, եինէ գուրթարարաղ, ալԸԳ կէօթիրմիշ տիր։

Պիչարէ տօնուղուն, էօմրիւնատէ կէօրմէտիկի չու հալտէն տօլաեը, պաղրըարագ, սըզըլթը իթմէսի, հէր քէսին ԻՐԸԸԸ-ՀՈՂԼԱՐ իլէ կիւլիւշմէսինի մուճիպ օլմուշ տուր։

ՄԷՀԱՔԻՄ

ՀԱՐԻԳ ՎԷ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

(ՑԷՆԴԷ ՆԷՍԻԵԴԸՆԷՆ ԳՈՓԷՅԻԵ)

Մ. ա'Արատանեա իֆատէսինէ չու վէճճ իլէ տէվամ իլլէմիշ տիր։

«Մ. Օտիպէրին հիչ պիր վագըթ պէնիմ խանէմտէ քիթապը պու-լունմամըշ տըր. միւսամիլէյհին, պէնիմ մատամ Թօֆանինի իլէ էվ-լէնմէմտէն պէրու ասլա քիրա վեր-մէմիշ օլտուղու, վէ արա սրրա զէվ-ճէմէ ուֆագ հէսիրէլէր թագտիմ իլլէտիկի սահիհ տիր։ Պիւհիւք գըսմընը, Իթալիատան Ցէրիսատ-տէթէ կէլտիկիմ վագըթ պէրապէ-բիմճէ կէթիրմիշ օլտուղում էլպիսէ-լերիմ իլէ էշեայի սաեիրէմ, քեաֆ-ֆէթէն, վուգու պուլան հարիգատ եանմըշ աբրլար. պունլարընը ԳԸՅ-ՄԷՐԻ 1000 ֆրանգ գատար իտի։ Հարիգտէն սօնրա Մ. Մաղ Իմզյ-տան 1500 ֆրանգլըգ էլպիսէ վէ չա-մաշըր իշթիրա իթմիշիմ տիր։

«Բումէլի շըմէնտֆէր գուսբան-եասընատաքի մէմուրլարէթիմատէն խա-թիֆամը վիրմիշիմտիր։ Միչէլ Դա-ցուլից նամ տէլիգանլը, անճագ 45 կիւն գատար եանըմտա խըտմէթ-քեարլըգ նիթմիշ օլուպ, քիթապ-լարըմին սիրգատի օլունատուղլարընը ատա կէօրմէմիշ, վէ ֆարգընա վա-մամըշըմ սըր։ Աշճը Բաօլօնուն մա-տամ Գալնէրիին Հէնտէք սօգա-ղընտա վագը խանէսինէ քիթապլար կէօնթիւրիչօլտուղու եատան տըր։ Հարիգին ֆուգու պուլտուղու վա-գըթ, խանէտէ, պէնիմ պիր ըէվոլ-վեր իլէ, իքի թապանճամ, պիր թիւֆէնկիր, վէ պիր գաչ գըլըճ գուլլանմաղա տըրշմագ իչին գուլ-լանըլան ԵէՎԷ ալէաթլարըմ վար ի-տի իսէ տէ, պունլարըն նէ օլմուշ օլտուղլարընը պիլմէմ։ Սիկուրթա գումբանիասընին եանկին մահէլլի-նի մուայեէնէ իթտիրտիկի վագըթ, պէն, պիր չօգ եանմըշ քիթապլար էսէրլէրի կէօրտիմ։ Միքաէլ Դա-ցուլից խանէնին անախթարլարընտան պիրինի ասլա վիրմէմիշիմտիր, վէ եանկընատան էվվէլ, խանէմ-տէն հիչ պիր ըէսիմ, պաշգա պիր մահէլլէ նագլ օլունմամըշ տըր։ Է-կէր Միքայէլ Դաճուլից պէնիմ հարիդ ագչամը քէնտիսինի մացա-տա միսաֆիրլէր իլէ պէրապէր եա-նըմատա օթուրուպ, շարապ իչմէկէ տավէթ իթմիշ օլտուղումու սէօյլէ-միշ իսէ, պու պիւթիւն պիւթիւն եատան տըր։ Իւչ կիւն էվվէլ մէր-գում, քէնտի էմմիզատէսի օլան Ռիճի նամընատա պիրիսի իլէ կէլիպ, արգատաչը (Ռիճի) իչին պիր աղ բարա խոթէսի. պէն տէ վէրտիմ. պիր գաչկիւն սօնրա, Մ. Կրաթիտէն պիր մէքթուպ կէթիրտիկինատ, զէվ-ճէմ, մէրգումա, էօթէտէ պէրու-տէ խանէնի գատատէն եազմըշը-տը տէյու պիր թագըմ պէեատա-թը նալաեբգատա պուլունմուշ օլ-տուղունու սէօյլէեէրէք, թատղիր իլլէտի. Դաճուլից պունու իչիթտի-կինատ, Ալլահը պիլլահը եէրէ ին-տիրէրէք, ասլա պէօյլէ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ օլտուղունա եէմին ի-տիպ, իքի տէ շահիտ կէթիրէրէք, օնլարըն էօնիւնատ տախի, իֆատ-սինի թէքրարլատը, վէ խաթթը տէսթի իլէ եազըգ իմզալատը։ Պիր պաշգա կիւն Դաճուլիցին էվիմտէն ՀԸԳԱԸՂԸՆԸ կէօրտիկիմատ, տուբ-տուրուպ, նիչին խանէմէ կէլմիշ օլտուղունու սիւալ իթտիմ. մէր-գում, Իսթանպօլատա ումումի սու-րէթտէ ատէթ օլտուղու իւղրէ, եանկընատա միւհիմէրէք օլմուշ օլան էլպիսէլէրինին բարասընը խոթէտի-կինի պէեատա իթտի, վէ քէնտիսինէ պիր բարա պիկէ վէրմէեէճէկիմի սէօյլէտիկիմատ, «Եավաշ կէլ, Մ. Բութհ, սիզէ գարշը չէհատէթ իսէր իսէմ, պունա 50 լիրա վերէ-ճէկինի, վատ իթտի. պու խոթէ-տիկիմ ճիւղի պիր մէպլաղը վիրմէ-տիկինիզէ սօնրա հէղարան ըէչման օլաճաղընըզ տըր» տէտի։

«Հէր նէ գատատ մէրգումու թու-թուպ, զապրթատա թէսլիմ իլլէ-մէք խոթէտիմ իսէ տէ, եազասընը գուրթարըպ ֆիրարա մուվաֆֆաղ օլտու։ Միգատէլ Դաճուլիցին Իս-թանպօլատա գալըպ, պիթթին պու-տէտիքէրիմին սահիհ օլտուղլարը-նը թատիդ իթմէսինի արզու իթ-միշ օլտուղում կիպի, էկէր գալ-մասը միւմքին օլսա իտի, պու պապատէ քէնտիսինէ մուավէնէթ իթմէքլիք պիլէ ագլըմատան կէչմիշ տիր։

«Հարիգին իրթէսի կիւնիւ, վու-գուաթը «Դին էնչիրէնս գըմբէնի» նէ պիլտիրէրէք, Էրնտըն էնա Լէն-գաշար» շիրքէթինէ տախի մալիս-մաթ վէրմէսինի ըէճա իթտիմ։ «Դին էնչիրէնս գըմբէնի»տէն ալտրըմ պիր մէքթուպատա, շիրքէթի մէղ-քիւրէ իտարէխանէսինէ կիթմէքլի-կիմ ըէճա օլունմուշ օլմաղլէ, զէվ-ճէմ իլէ պէրապէր իտարէխանէ յի մէղքիւրէնէ ազիմէթ իթտիմ։ պի-դիմ կիթապեկիմիզատ եալընըզ Մ. Մալթաս օրատա պուլունուղուն-ան, պիր գաչ տաղըզա, Մ. Բութ-հուն կէլմէսինէ պէքլէմէմիզ լա-զըմ կէլտիկինի սէօյլէտի։

«Պէն պունու իչիթտիկիմատ, — Պէնիմ Մ. Բութհ իլէ հիչ պիր իչիմ օլմաեաճաղընը սէօյլէտիկինիզի տէր-խաթըր իթմէմէ՝ օրմուսունուզ — տէ-տիմ։ Հէր նէ հալ իսէ, պիր գաչ տաղըգա սօնրա, Մ. Բութհ կէլ-տիկինատ, հարիգէ տաեիր լազըմ կէլէնլէրի միւմանիլէյհէ պէեան իլ-լէտիքտէն սօնրա, արթըգ պու մէ-սէլէեէ տայիր հիչ պիր սէօյլէ-եէճէկիմ եօգ իտուկինի, վէ ֆա-գաթ պաշգա պիր մէսէլէ իւղէրինէ սօնրա քէնտիսի իլէ կէօրիւշէճէկիմի տէրմիեան իտէրէք, «Միզ պիզէ գարշը հագարէթ իթմիշսինիզ տիր. էկէր սէօզիւնիւզիւ կէրուեէ ալմաղ իսէնիզ, իշթէ գարթ տը վիզիթիմի սիզէ վիրիեօրում, օ՛զի տիւվէլը-եա տավէթ իտէրիմ» եօլունատա ի-ֆատէի մէրամ իլլէտիմ։ Միւսաթ-լէյհ ասլա էօյլէ պիր հագարէթատէ պուլունմամըշ օլտուղունու սէօյլէ-տիկինատէն, հալիլլէ արթըգ պու լագըրտը գարանըպ, թէքրար իշէ նազլի քէլամ օլունտու, վէ պիրի պէնիմ, վէ տիկէրի «Դին էնչու-ըէնս գըմբէնի» թարաֆընտան իբի միւֆէթթիշ թայեինինէ գարար վի-ըիլտի։

«Պէն Մ. Մայնարտիեի թարաֆըմ-տան թայեին իթտիկիմի սէօյլէտի-կիմ կիպի, «Դին» գումբանեասը-ատա Մ. տը Գասթրօեու քէնտի թա-րաֆընտան իճրայի թէֆթիշէ մէ-մուր իթտի։

«Պունատան սօնրա Մ. Բութհտան ալտըղըմ պիր մէքթուպատա, սի-կուրթա գումբանեալարընտան խո-թէտիկիմ մէպլաղ հագգընտա պա-ղը բիղահաթ թայեպ օլունմուշ իտի։ Պիր գաչ կիւն սօնրա տախի, միւ-սամիլէյհ Մ. Գաֆիէրօ իլէ պէրապէր խանէմիզէ կէլէրէք, պէնիմ, զէվ-ճէմին, վէ աեիլէմիզ աղասընտան պաղը սաեիր զէվաթը պուլունատու-զումուզ սալօնա կիրիպ օթուրատու-լար։ Աեէթատէն օլան մէրասիմին իճրասընտան սօնրա, Մ. Գարֆիէ-ըօ Մ. Բութհուն, զէվճէմ իլէ մէ-սէլէի մէպհուսէ հագգընտա եալը-նըզճա գօնուշմագ արզուսունատա օլտուղունու պէեատ իլէ, քէնտի-լէրի եալընըզ պրագմամըզը թա-լէպ իթտի, վէ պէն՝ Մ. Բութհուն միւսամիլէյհա իլէ հիչ պիր ալըպ վէրմէճէկի օրմատաղընը, վէ էկէր տէեէճէք պիր չէյի վար իսէ պա-նա սէօյլէմէսի լազըմ կէլտիկինի, տէրմիեան իտէրէք, պունա մու-խալիֆէթ իթմէք իսթէտիմ իսէ տէ, զէվճէմին «պրագ պագալըմ տի-եէճէկի նէ՞ խմիշ» տէմէսի իւղէրի-նէ, բիղա կէօսթէրիպ, միւսատատ իլլէտիմ. վէ հէբսիմիզ օտատան ՀԸԳԸՊ, իքիսինի եալընըզ պրագ-ագգ. Մ. Բութհ, մամ. տ'Արատ-նեա իլէ վուգու պուլան միւսագա-թընտան սօնրա, քիմսէեէ պիր չէյ սէօյլէմէքսիզին, տճէլէ իլէ ՀԸԳԸՊ կիթտի։

«Պէն զէվճէմին դիեատէճէ հիս-տէթլէնմիշ օլտուղունու, կէօրտիկ-իմատէն, մէրգումանն նէ՞ սէօյլէ-միշ օլտուղունու միւսամիլէյհատա սիւալ իթտիկիմատ, մատամ տ'Ար-ատանեա, Մ. Բութհուն, էկէր 2000 Ինկիլիզ լիրասը եէրինէ 2000 Նա-բօլէօն ալմաղա բիդա կէօսթէրիր իսէք, իշի իքի գումբանեա իլէ տա-խի թէսվիյեէ իլլէեէճէկինի սէօյլէ-միշ օլտուղունու, վէ քէնտիսինին իսէ, կէօրտիկիմիզ զարար զա-թէն 2000 Ինկիլիզ լիրասընատան տա զիեատէ օլտուղունատն, վէ պաշգա զարար ու զիեանլարա տա տիչար օլմուշ պուլունտու զամանատան պու-նուն տալա միւմքին օլամեաճաղը-նը ճէվապէն պիյտիրտիկինի պունա պէեատ խտիպ, պաշգա պիր չէյ սէօյլէմէք խոթէմէտի։

Պիր գաչ կիւն սօնրա, միւսիւ Բութհու, իշի սուրհէն թէսվիյեէ իթմէք զայլէթինատ պուլուն-

մուշ օլան ավօգաթըմ միւսիւ Միծծինին իշ օտասընտա կէօրտիւմ. մէրգում, օրատա, Տէրիսատէթին «Դինոս» գումբանեասընին Լօնարա-տա պուլունան իտարէխանէսինէ իմզասընը պիր մէքթուպ կէօնտէրիլ-միշ օլտուղունու սէօյլէեէրէք, ի-շին մահքէմէ հուզուրունատա թէս-վիյեէ իտիլէպիլէճէկինի թէֆհիմ իթտի. պէն տէ օլհալատէ մէսէլէնի ավօգաթըմա հէվալէ իյլէտիմ։

(ՑԷՎԴ)

ԽԱՐԻՃԻՑ

Կօլուա զազէթասը, օն այտան պէրու Ամանիատա պուլունմագատա օյան Բէր Տիտոն նամ բաբասընը Բա-բիսէ ավտէթինի խապէր վէրիեօր։ Միւսամիլէյհ, Ամանիատա միւս-տէթի իգամէթինատ, պիր չօգ տէ-ֆալար, Մ. Կրէվինին, Մ. Բասթէօ-բիւն, վէ ավօգաթ Մ. Գարրապի-նին տօսթու պուլունան Մ. Տրէյ-ֆիւս իլէ միւլագաթ իթմիշ օլուպ, շիմտի տէ արզը Բարէսթինէ սէյ-եահաթ իթմէք արզուսունատա իմիշ։

Բէր Տիտոն, ճիսմանի պիր ատամ կիպի էլպիսէ կիեինմէկէ ըսխասաթ խոթիհսալ իլլէմիշ օլտուղունատան պու էլպիսէսիլէ պիր չօգ տար /։ֆիւնունարա, վէ խուսուսիլլէ Լէյպ-ճիկ վէ Պէրլին տար իւլ ֆիւնունլա-ըընա կիտիպ, սամիին սըրասընատա տէրսլէրատէ հազըր պուլունմուշ տուր։

Միւսամիլէյհ, Ամանիանքն, նա-զարը տիդգաթընը, շիմտի Ֆրանսա-տան զիեատէ Բուսիաեա չէվիրմիշ օլտուղունու պէեատ իլլէմէքտէ ի-միշ։

Բէր Տիտոն, Ամանիատա պու-լունան տար իւլ ֆիւնունլար թայ-պէկկեանը հագգընտա շու վէճճ իլէ պէեանը էֆքեար իլլէմիշ տիր։

«Ամանիատա թայպէկկեան սը-նըֆը զայրէթքէշ վէ սատէլիկի սէ-վէր պիր թագըմ տը. իշլերի կիւճ-լերի տէրս տիրնէմէք, հօճանընը սէօյլէրինի իճմալէն եազմագ, վէ նիհանեթ ԶԱԼԸՇՄԱԳ տը. Իշլէ-ընատ բէք աղ գամկաշերլեր, վէ բօլիթիգա իշլերինէ, եախօտ պաշ-լարընտան պիւեիւք շէյլերէ գա-ԸԸՇԱՐԼԱՐ պուլունմագատա տը։ Մուալիմլերին տէ սատէլիկի, վէ կէօսթէրիշի ասլա սէվմէմլերի տիդ-գաթըմ ճէլպ իլլէտի։ Պունլար, Ֆրանսատա օլտուղու կիպի, տէրս վիրտիքլերի զէման, պօղազլարը թիսթմէսին իշին, շէքէրլի եախօտ ատի սու իշմէտիքլերի կիպի, էօյլէ քէնտիլերէ մախսուս պիր գաբու-տան տա իշլերի կիրէրէք, շակիրա-լերին կէօղիւնէ պէ-եէ-ի էկէրէ-նէ՞ տէթլէրի տէեիլ տիր. իլլա թայ-պէկկեանա մախսուս օլան գաբու-ատան իշլերի կիրիպ, բալթօլարընը վէ շարգալարընը, շակիրատանքն քէն-տի բալթօ վէ շարգալարընը ատմըշ օլտուգլարը մահէլլէ տատարլար, վէ խասըրատան ատի պիր ատանալիյեէ իւղէրինէ օթուրուպ, ֆօճման ֆօճման լուզթլէր տէ՛եիլ, իլմ էօյրէտիրլէր։

—

Իթալիա նաֆատա նազըրը, ախի-բէն վուգու պուլան թուղեանլար-ատա խատարտիտէ օլմուշ պուլունան վէբաեաթա կիտիպ, խատարաթը վագըանքն, միւմքին մէրթէպէ ազ միւատէթ զարֆընատա, թատմիր ու թէրմիմի իշին էվամիրի լազըմէեի վիրտիքտէն սօնրա, մահը հալը էֆ-բէնճինին Զսինատ Բօմատա ավտէթ իլլէմիշ տիր։

—

Իթալիա գրալը Հիւմպէրթօ հաղ-բէթլէրի, հէյեէթի մէպուսանը հազբրէնին լազվընա տաեիր օլան էմրնամէլէրի խվազամըշ տըր։

Եէնի ինթիխապաթ հոկտեմբերին 29ունատա վ դու պուլաճագ, վէ միւսաբի դուբա գազանանլար իշին տախի նոյմ 5ատ եէնիտէն գուբա

վերիլեցեք տիր։ Մեզքիւր գարարնամէլերին պիրի հոկտ. 3ում, վէ տիկերի տակի պիր գաչ կիւն սոնրա բէսմի դաղէթատա նէչը օրուն. մուշլար տբը։

—

Սբրպիանը Սօֆիա բոլիթիգա մէմուրու վէ ժէնէրալ–դօնսօլոսու Մ. Կրուիչ Բուսոֆուգա աղիմէթ իթ. միշ օլուպ, օրատա Սբրպիա Գրաբնեն Պուլղարիսթան բրէնսի իլէ վուղու պուլտաճադ միլադաթբնտա հաղբը պուլունաճագ իմիշ։

ՄԸՍԸՐՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

ԳԵՐ. Տ. ՍԱՀԱԿ ՀԱՑՐԸՆ ՃԷՎԱՊՆԱՄԷՍԻ

(Տէ-Դէ Նէ-սիէ-Գէրէն գէվամ)

Բ. Ազնիւ նամակագիրը սոյն պատրուակաւ կը յիշէ տեղւոյս Ուսումնասիրաց անուն մեծ ընկերութիւնը և առիթէն օգուտ քաղելու սկզբամբ կը ներկայացնէ զայն իր մարմին մը՝ որ տեղւոյս Ազգ. Խորհրդեան վարժարանի եկամտից օրինաւոր տէր և պաշտպան և իր միակ մարմին որոյ անկ է զայնս ըստ հաճոյս տնօրինել։ Աւիկայ այսպէս զբուցած չէ բառ առ բառ, բայց մեր ազնիւ նամակագրին լեզուին վարժ լինելնուս՝ ըսել է՛ւոյածը հարկնալ սիպո

ոչդ պաղլարը, լասթիքաէն մասամուլ հէր նէվ էտէվաթ, վէ ամէնիեար ճէրրահիյէ իճրասը իչին թէշրիհ ալէաթլարը պուլունմազտա օլուպ, ճիւմիէսի տէ էն սօն իճատլարը Տօռէլլերինէ թաթպիգան իյմալ օլունմուշ, վէ էվրօբանին պիւյիւք խասթախանէլերինտէ մէշհիրի ա-թբպպա թարաֆընտան իսթիմալ օլունան ճինոլերտէն պուլունմուշ տուրլար, մաղազամըզտա ուլուսու Թապիեէ տայիր ալէաթլար, վէ էն գիեատէ լիւզումի օլան էլէքթրիք մաքինալարը, հավաեը պօշալան մաքինա, Վօլթա վէ Պիւնսէն բիլէր վէ սայիրէ տախի մէվճուտ օլտուղու կիպի, կէօզէ վէ պագմաեա տաեիր ալաթլար. վէ իլանլար թանղիմի իչին հէր նէվ միհէնտիսլիք էտէվաթը սախի պուլունմագտա, վէ քեաֆիէսի տէ էվբօրանին էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան չըգմբշ օլտուգ լարը հալտէ, էհվէն ֆիեաթլար իլէ ֆիրուխթ օլունմագտա տըրլար։ Մէմալիքի էճնէպիյէ ի-չէն սիբարբշլար գապալ օլունուպ, միւշթերիլերին էգհէր ճիհէթ մէմնուն գալմալարընա զայրէթ օլունուր։

Պօզուլմուշ օլան ալէաթլար տախի թաամիր իտիլիր։

ՀԱՎԱՏԻՍՍԱԹ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 12 հոկտ.

Գրալիչա հաղրէթլէրինին մէճլիսի խուսուսիլէրի, վէ բարլամէնթօ ազասընտան, վէ Ինկիլթէրրանին էն միւթէպէր զէվաթընտան, Մ. Տօտսօն, Սգարպօրուկ Նամ մահէլլատէ պիր նութգ իյրատ իթմիշ, վէ պունտա Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ մուհապպէթին արթմասընը, թարաֆէյնէ վէ ալէմի մէտէնիյէթէ նաֆի օլաճաղընը սէօյլէմիշ տիր։

Պատէհու, Մըսրրտա հիւքիւմէթ թէէսիս օլունտուղու կիպի, Ինկիլթէրրա ասքէրինին օրատան չէքիլէճէկինի, պէեան իթմիշ տիր։

Միւսարիէյհ, իլավէթէն, Ինկիլթէրրանին մադսէտի Մըսրրը մըսրլըլարա իեատէտէն իպտրէթ իտուկինտէն, խարիճէն միւտախէլէ վուգուինէ Ինկիլթէրրա ճանիպինտէն միւսաատէ օլունմաեաճաղընը տէրմիեան իյէմիշ տիր։

Վիէննա 12 հոկտ.

Սըրպիսթան գրալը պու կիւն Ռուսճուգա միւթէվէճճիհէն ադիմէթ իտիեօր. պու ադիմէթ Պուլղարիսթան բրէնսինին վիդիթասընը իեատէ մագսէտինէ մէպնի տիր։

Միւշարիէյհ, ճուսմա իրթէսի կիւնիւ, Պուլղարիսթանա վասրլ օլաճագ, վէ զարիպա օրատա 2–3 կիւն զարաճագ տըր։

Դահիրէ 11 հոկտ.

Թանթատա պու քէրրէ իսթիլալ թէշվիդ իթմիշ օլմազլըգ թէօհմէթլէ թէվզբի օլունան պիր շէյնի եիւզ դամըր տարպ օլունարագ, թէէսիպ օլունմուշ տուր։

Իսկէնտէրիյէ 11 հոկտ.

Մըսրրտա ժանտարմա խրտմէթի իչին թէպաայի օսմանիյէսէն թահրիր օլունան իլքի եիւզ դատարՁէրքէս վէ Արնավուտ, տիւնքի կիւն Իսկէնտէրիյէյէ մուվասէլէթ իյէմիշլէր տիր։

Բարիս 11 հոկտ.

Ժուրնալ տէ Տէպատա Մ. Բայնիա թարաֆընտան նէշր օլունան պիր պէնատէ, թահվիլաթը Օսմանիյէսինին պիրլէշտիրիլմէսի, վէ պիր շիրքէթի թէշքիլ օլունարագ, տիւեունու ուժումիյէ համիլէրինէ միւպատէլէթէն, շիրքէթի մէզքիւրէ հիսսէլէրի իթա օլունմասը թէքլիֆ օլունմուշ տուր։

Մ. Տօտսօնուն նութգունա տայիր վարիտ օլան Ա.ժանս Բէյլիը թէլէկրաֆնամէսի։

Լօնտրա 12 հոկտ.

Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսու, վէ մէճլիսի մախսուս ազասընտան օլուպ էեալէթ մէճլիսի բիեասէթինի տաբի հալիզ օլան Մ. Տօտսօն տիւնքի կիւն Սքարպօրուկտա իրատ իթմիկի նութգունտա, Մըսրրտա իշղալը զարիպէն իսթիամ պուլունճաղընը, վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթինին մագսէտի իեատէյի ասայիշ, վէ Սուէյշ գանալընտա սէյրի սէֆաեինին սէրպէսթիյէթինի թէէմին իթմէք օլուպ, հիչ պիր էճնէպի նուֆուզունուն իլէրի կիթմէսինէ մէյտան վերմէէճէկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Տիւն ագշամ Թիւնէյլին Պէյօղլու սթասիոնու թարաֆընտա, պիր էրօհնէ խանէ պիրտէն պիրէ չէօքիւպ, էշեասընըն քեաֆիֆէսի խարապ օլմուշ, վէ ֆագաթ ինսանճա պիր կէօնա թէլէֆաթ վուգու պուլմամշ տըր։

Ամանիա մասլահաթկիւզարը Մ. տը Հիրշֆէլտ, վէ Ալմանիա բրէնսլէրինէն միւսաֆիրէտէն Տէրիսաատէթտէ պուլունան Հէս բրէնսի տիւն ագշամ Մապէյնի Հիւմաեունտա թաամ իթմիշլէր, վէ վիքէլաեի ֆիիամ հաղարաթընտան պաղը զէվաթ, թաամտա հաղրը պուլունմուշլար տըր։

Վագրթտա օգունտուղունա կէօրէ, չարշէնպիհ կիւնքի թարիխ իլէ ալընան պիր թէլէկրաֆնամէտէ կէօսթէրիլիկինէ կէօրէ, Մ. Բէյնահ նամընտա պիրիսի, տէվլէթի Օսմանիյէսէնին տէյնլէրինի պիրլէշտիրմէք մատտէսինի թաամիպ, վէ պու խուսուս իչին պիր շիրքէթ թէշքիլինի թէքլիֆ իլէմիշ տիր։

Պէշիքթաշտա միւքէմմէլ պիր բիւշտիեէ մէքթէպի ինշասընա իրատէի Սէնիյէ շէրէֆսատը օլմուշ տուր։

ԱԶԳ

Յայտնի է մեծարգոյ ազգայնոց որ, Հիւանդանոցի արհեստարանին մէջ պատրաստուած կօշիկները վաճառուելու և միանգամայն յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ, ասկից առաջ Հոգաբարձութիւնս՝ Համբարձումի աղա Տէօյիւճեանի հետ պայմանագրութիւն մը կնքելով, Մահմուտ բաշա ճատտէսի թիւ 211 խանութին ճակատը Հիւանդանոցի անունն գրած էր։ Սակայն յիշեալը Հոգաբարձութեանս հետ կնքած պայմանագրութեան տրամադրութիւնքն երբէք գործադրել չուզելով, Հոգաբարձութիւնս պարտաւորեցաւ յիշեալ խանութին ճակատը դրուած Հիւանդանոցի անունն ու այդ ապրանքներն բոլորովին վերցնել մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն։

Ուստի Հոգաբարձութիւնս պարտ կը համարի իւր սոյն տնօրինութիւն հաղորդել առ Պատ. Ազգային։

ԴԻՏԵԼԻՔ ԵՒ ՊԱՐՏԻՔ ՏՂԱՅՈՑ

ՅՕՐԻՆԵԱՅ

Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Իշպու միֆիա էսէր, իքինճի տէֆա օլարագ, ըէսիմլէր իլէ միւզէյլէէն օլտուղու հալտէ, Զարդարեան էֆէնտի մահթպասընտա կիւղեճէ թապ իտիլիպ, մէվզբի ինթիշարա չըգարըմըշ տըր։

ՕՐԱՑՈՅՑ

1883 ՏԱՐԻՈՅ

ՍԵՊՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅՑԻ

Դին 1 դահեկան

Տպագրութիւն Արտադ

Կը գտնուի ամեն Դրավաճառաց քով. նաեւ Ազգ. Հիւանդանոցի Դրասենեակը ի Մեծ-Նոր-Խան թիւ 49։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԴԼԻՍԱՅՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հ. ՇԷՐԷՐ

ԳԵՐՄԱՆԱՅՈՒ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԿՈՒ ԱՂԱԲԷԳԵԱՆ

Ի Նպաստ Աղէ. Հէ-ոնդանոցի

Դին 7 ½ դահեկան

Պատուարժան թարգմանիչը Մարկոս էֆէնտի Աղաբէգեան սոյն բնտիր գործը բոլորովին Ազգ. Հիւանդանոցի նուիրած ըլլալով, ի նպաստ նոյն հաստատութեան պիտի վաճառուի։

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակը ի Մեծ-Նոր խան թիւ 49 և բոլոր գրավաճառաց քով։

ՃԷՆԱՊՂ ԱՇԳ

Մէճմուաի Հավատիս մահպասընտա թապ օլունմագտա պուլունան իշ պու զաեէթ միւէսսիր վէ շայեանը միթալէա Բօմանքն իւչիւնճիւ ճիլտի տախի պու քէրրէ մէվզբի ինթիշարա չըգարըմըշ տըր։

ԿՈՒՆԻԵԷԹ-ԻԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱՏԱՆ ԹԻՒՐՔՃԷԵԷ

ԼՈՒՂԷԹ ՔԻԹԱՊԸ

ԷՍԷՐԻ

ՇԻՒՔՐԻ ՎԷ ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՇՃԵԱՆ

ԹԱՊԻԻ

ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Միւտիրի Մաթպաաի Արամեան

13 իւնճիւ Նիւսխէսի նէշր օլունտու,

Հէր պիր Նիւսխէսինին ֆիեաթը 2 ղուրուշ տուր։

ԿԻԻՍԹԱՎ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՅ

ՍԵԳՐԱՔ Ե. ՔԻՒԼՀԱՆՃԵԱՆ

Սոյն հետաքրքրաշարժ և խիստ ծաղրական վէպը, որոյ արդէն 10երրորդ թերթը ելած է, հետզհետէ հրատարակուելով, 16 թերթէ պիտի բաղկանայ։ Կը գտնուի ամէն Հայ դրավաճառաց խանութը։

Ազգ. Ց. Զինճիրճեան գրատունը, կը խոստանայ ծախուած թերթերը ետ առնելով, ստակը վճարել, եթէ այս վէպը չը շարունակուի։ Սակայն ի զատ, ով որ յիշեալ գրատունէն կամ ըրավաճառ Պօղոս աղայէն «Տիկինը, Պարոնը. և Պէպէքը» թերթերէն գնած է, կրնայ ետ դարձնել և փոխարէն ստանալ Կիւսթավի ծիծաղաշարժ թերթը։

ՆՈՐԱՑԻ

Գաղղ. – Հայ. Բառգիրք

Հրատարակեցան 101 ըդ և 102ըդ թերթերն։

Բաժանորդաց թիւն է 285. երբոր լրանայ 300 թիւն, բաժանորդագրութիւնն պիտի փակի, և գին բառարանին պիտի ըլլայ 2 Օսմ. ոսկի։

Ով որ բաժանորդ դրուիլ կ'ուզէ, պէտք է դիմէ առ Մեծ. սեղանաւորս Դ. Ա. Սամանճի—Մոմճեան, 4 թիւ Մէհմէտ Ալի փաշա խան Ղալաթիա, կամ առ Մեծ. Գ. Ֆըրէնկեան գրավաճառ, Ուզուն չարշը։ Դին բաժանորդագրութեանն է 1 ու կէս Օսմ. ոսկի։

ԻԼԱՆԹ

Պէրլին վէ Լէյփզիկ թէպապէթ տարիւլիֆիւնունը կէօզ հէքիմի տօղթէօր Պէհհէթ պէյ, հէր չարշէնպիհ կիւնէրի, ալաֆրանկա սաաթ 10 տան էօյլէեէ վէ հէր ճումա կիւնէրի տախի էօյլէտէն էօյլէ սօնու ալաֆրանկա սաաթ 2 եէ գատար, խասթէկեանը Պէյօղլուտա Տօղրու-Եօլտա Ն. 169 Տէրա-Սուտա էճզախանէսինտէ գապուլ իյլէմէքտէ տիր։

ՏՕԳԹԷՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօղթէօրու միւմարէյհ, եալընը ֆրէնկի իլէթի, վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ուժում ալաթը թէնասիւլիյեէ (ծննդական գործարանք), վէ իտարար եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տիւչար օլանլարը, էմրի թէտավիլէրինէ պադմագտա տըր։

Տօղթէօր Ճէլալեան էֆէնտի, սապրդը վէճհ իւզրէ, հէր կիւն սաաթ կէտէն 10ա գատար, Պագչէ-գաբուսունտա, Համիտիյէ թիւրպէսի սըրասընտա, Սինապեան Վիչէն էֆէնտինին Իրի Դաբիւլու թէսմիյեէ օլունան 32 նիւմէր. էճզախանէսինտէ խասթալար գապուլ իթմիկի կիպի, բաղալ կիւնէրի տախի, Պէյօղլուտա, Աղա ճամիսինտէ, Սաղըզ-աղաճ ճատտէսինտէ, Պայրամ սօղաղընտա 6 նիւմէրօրու քէնտի խանէսինտէ, քէզալիք մէրիզանը գապուլ իյլէմէքտէ տիր

ՊԻԻՅԻԻՔ ԷՄՆԻՅԵԼԷԹ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Ա. ՄԱՅԷՐ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱ

Պէյօղլու, Թիւնէլ գուրպինտէ, միւճէտտէտէն ինչա օլունան Սարաֆ օղլու խանէսի տախիլինտէ

ԷՐԲԷՐ, ԳԱՏԸՆ ՎԷ ԶՕՃՈՒԳ ԷԼԳԻՍԷԼԷՐԻ ԻՉԻՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԷՐԷՃԷՏԷ ՏԷԲՕՁԻԹՕ

Հէր նէվ էլպիսէլէր, պէեազ չամաշիր թագբմլարը, չաբգալար, սիւս վէ սէյեահաթ էշեալարը, էլտիվէնլէր վէ սաեիրէ.

Հաղըր էլպիսէ ֆիեաթընտա էօյլիւ վիրէրէք էլպիսէ եաբտըրմագ իչին եէնի պիր ուսուլ։

10000 ճինս, էն սօն մօտալարտան գումաշ նիւմունէլէրի

(Պու մաղազանը Իսկէնտէրիյեէտէ, Դահիրէտէ, Բօրթ—Սաեիտտէ, վէ Իզմիրտէ շիւպէլէրի վար տըր։)

VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE

Ֆրանսատա քեաեին ՖԷԳԱՆ նամ մանասթրատա թէրթիպ օլունան մէշհուր ՊԻՆԷՏԻՔԹԻՆ նամ

Նէֆիս, Սինտիրիճի, Գուվվէթ վէրիճի, վէ Իչթիհա աչընը Իչկի ՏԻԻՆԵԱՆԸՆ ԷՆ ՆԷՖԻՍ ՄԻԻՍԲԻՐԱԹԸ ՊՈՒ ՏԸՐ

Հէր վագրթ, չիչէնին ալթընտա, մէգզիւր մանասթրընը տիրէքթօրունուն | մզաբլյա միւմզի չուէթիքէթին պուլունմասընա տիրդաթ իթմէլի տիր։

Իշպու ՎԷՐԻԹԱՊԼԸ ԼԻՔԷՕՐ ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ նամ իչկի, ԻՒԹԱՆՊՕԼՏԱ, ՄԷԾԻՐԻ վէ գումբանեանը, վէ Ֆ. ԱԼԷՔԻԱՆԸՆ էճզա մաղազալարընտա, վէ ԴԱԼԱԹԱՏԱ ՃԷՆԵՕ նամ գահվէխանէտէ, վէ ՊԻՔՕՂԼՈՒՏԱ. Լիւքսէնպուրգ գահվէխանէսի, վէ ՎԱԼՕՐԻ չէքերլէմէճի տիւքքանը, ՊԻԼԼՕՐԵԱՆ վէ գումբանիա իլէ, ՖԷՃԷՆՈՒԱԼՏ, Է. ԼԱՆԸՍԷՆՍ, Ս. ԲԱԲՐԻ, Հ. ՏԷԲԻԺԻՍ, վէ Բ. ՕՁԻԷՐԻՆ մաղազալարընտա, վէ հէր պիւեիւք մաղազալարտա պուլունուր։

ՄՈՒԱՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էօյլէրէ, էօյլէ սեռ... ալբ. սաաթ 4 է էտտար

40–Պիւյիւք Հէնտէք սօղաղը–40]

Տօքթէօրիւ միւմարէյհ, հէր նէվի թէտավիյի եաբան էսկի կէօքիւշ վէ նէզլէ, վէ պօղմաճա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խասթալըգլարը, վէ քէօթրիւմիւք վէ սարա կիսլի իլէթլէրին թապիպի խուսուսիսի տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալըգլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիւմ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՓՕՐՕԱԼԱՐԸ

Բարիս, 11 հոկտեմբեր

Ֆրանսզ ֆոնտսու 3 %	116 55
» » 3 %	81-72½
Էսհամը Ումումիէ աչըլը	13-65
» » գարանը	13 60
Իթալիա ֆոնտսու	89-50
1865 Իսթիգրազը	84-
1869 »	–
1873 »	67-
Ռուսէլի չըմէնտը. Քահվիլա.	61 75
Օսմանլը Պանգասը	352-50
Գրէտի Լիոնէ	645-
Ռուս ֆոնտսու 5 % (1877	90-75
Ռուսիանին Շարք իսթիգրազը	–
Մըսրը իսթիդ. պիրլէշմիշ	371-25
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	64-⅞
Դամպիս Լոնտրա իւզերինէ	25-29

Բարիս, (Ուլվար)

Ֆրանսզ ֆոնտսու 3 %	116-50
Էսհամը Ումումիէ	13-55

Լոնտրա 11 հոկտեմբեր

Ինկիլզ զոնսոլիտի	101-3/16
Էսհամը Ումումիէ աչըլը	13-5/
» » գարանը	13-½
1865 Իսթիգրազը	16-¾
1869 »	14-⅞
1871 »	73-½
1872 (Պոնտիւ Թոչզոր)	23-¾
1873 »	13-5/8
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթ.	87-
Օսմանլը Պանգասը	22-⅞
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	86-¼
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէշմիշ	72-¾
» իմթիեազը (չըմէնտը.)	96-
Տաիրա սանիեէ	72-⅞
Մըսրը Բանքա իսթիգրազը	93-½
1877 Մաճարիսթան էհամը	102-
Դամպիս Բարիզ	–

Վիէննա, 11 հոկտեմբեր

Լոնտրա իւզերինէ գամպիա	119-45
Ռուսէլի տէմիր եոլ թահվիլաթը	29-

ԳԱԼԱԹԱ ՓՕՐՕԱԼԸ

Էսհ. Ումումի սեպտ. 30 ագշամ. դր.	14-18
» » հոկտ. սպհ. աչ. 1	14-20
» » Էն եիւքսէք	14-19
» » Էն աշաղը	14-19
» » Սաաթ 3 տէ	14-9½
1863 Իսթիդ. (Մուքօն) 6 % ֆ.	–
1865 » » 6 % ֆ.	81-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	73-
1872 » (Պոնտիւ Թրէզոր	25-50
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	67-
Ռումէլի չըմէնտրֆէր	59-58
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէշմիշ	80- 5
Բէյրօր զուրուշ	–
Հէվալէսիզ »	40-
Ազչէ ֆայիզ %	9-

ԱԳՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	7-
Մօսիէթէ ժէն 6 %	5-16
Իսթանպօլ Պանգասը	9-
Մօսիէթէ Օթօման	4-10
Թրամվայ 3 %	349-
Լավրիօմ (մատէն)	186-

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՐԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլզ լիրասը	110-
Ֆրանսզ ալթունու	87-25
Բօլ	90-
Գրիմից ալթունու	51-15
Պէեազ մէճիտիյէ	108-
Մէթալիք	204-20
Պէչիք	207-30
Ալթընըզ	124-15
Պագըր	700-
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	9-13½

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1040-
Էն աշաղը	1040-
Սաաթ 4 տէ	1040-